

Любов до життя (скорочено)

Джек Лондон

Цитата:

Вони ступали, кульгаючи, до річки; сходячи вкритим каменюками берегом, передній заточився і мало не впав. Обидва були стомлені і виснажені, з облич їх не сходив вираз тупого терпіння, що його карбують тривалі незгоди. На спині вони несли важкі клунки, загорнені в укривала й підтримувані ремінцями, які вони накинули на лоби. Кожен ніс рушницю. Вони ступали, схиливши низько плечі, а ще нижче голову, втупившись очима в землю.

Той, що йшов позаду, посковзнувся на гладенькому валуні й ледве не впав, але в останню мить утримався на ногах, голосно зойкнувши з болю. Мабуть, у нього запаморочилась голова; заточившись, він випростав вільну руку, ніби шукав опору. Ставши рівно, він спробував ступити вперед, але знов похитнувся і мало не впав. Тоді він поглянув на товариша, котрий навіть не озирнувся.

Цілу хвилину він стояв нерухомо, ніби щось обмірковуючи. Потім гукнув:

— Агов, Біле! Я підвернув ногу!

Біл шкандибав далі через молочно-біле шумовиння. Він так і не оглянувся. Товариш дивився йому вслід, і, хоч його обличчя ніяк не пожвавилось, очі засвітилися тугою пораненого оленя...

Біл чекатиме на нього біля схованки, і вони вдвох попливуть по Ліз на південь, до Великого Ведмежого озера, а потім через озеро до річки Маккензі. І далі й далі на південь — хай женеться за ними зима, хай вкриваються кригою потоки, хай дні стануть морозні — вони пливтимуть собі, поки дістануться до якоїсь факторії Компанії Гудзонової затоки, де ростуть високі й здорові дерева і де вдосталь усякого харчу.

Ось про що думав він, силкуючись іти вперед. Але чим дужче він напружував тіло, то більше мусив напружувати розум, переконуючи себе, що Біл не кинув його напризволяще...

<...> Хоч біль від голоду й притупився, він відчув, що дуже охляв, і язик у нього пересох, розпух і немов заріс шерстю, в роті було гірко. А тут його ще почало дімати серце. Пройде він кілька хвилин, — і вже воно немилосердно б'ється, а потім підскакує і боляче тріпоче, голова йде обертом, і темніє в очах.

Опівдні він нагледів у великій калюжі двох пічкурів. Він діяв розсудливо і спромігся спіймати їх відерцем. Вони були завдовжки з мізинця, та їсти йому вже майже перехотілося. Здавалося, шлунок дрімає. Він їх з'їв сирими, ретельно розжовуючи, — з'їв лише тому, що йому наказував розум... Того дня насилу пройшов десять миль, і наступного подолав не більше п'яти.

Одного разу він прийшов до тьми від фантастичного видовища. Він ледве не зомлів і заточився, як п'яний, насилу втримавшись на ногах. Перед ним стояв кінь. Він очам своїм не вірив. Їх заволокло густою імлою, яку пронизували блискотливі цяточки. Він

почав несамовито терти очі й урешті побачив, що то не кінь, а здоровенний бурий ведмідь. Звір роздивлявся його з ворожою цікавістю.

Чоловік уже підніс було рушницю, але зразу ж і згадав, що її не заряджено. Опустивши її, він витяг з оздоблених бісером піхов мисливського ножа. Перед ним було м'ясо і життя...

Одчайдушну хоробрість змило хвилею страху. Якби чоловік побіг, ведмідь погнався б за ним, але чоловік не втік. Осмілілий зі страху, він теж загарчав, дико, люто, вкладаючи в це гарчання весь свій страх, як невіддільний від життя, переплетений з найглибшими його коренями.

Ведмідь одступив убік, погрозово рикаючи: він і сам злякався цієї загадкової істоти, що стояла прямо й не боялась його. Та чоловік не рухався. Він стояв і далі, як статуя, поки небезпека минула і лише тоді, не годин більше стримувати дрожі, сів на вогкий мох...

Всю ніч він чув бухикання хворого вовка і час від часу мекання оленя. Навколо буяло життя, але життя, повне сил і здоров'я, і він розумів: хворий вовк іде слідом за хворою людиною, маючи надію, що та вмере раніше. Вранці, розплющивши очі, він побачив, що звір не зводить з нього тосчного, голодного погляду...

Він пішов слідами людини, що лізла навкарачки, і незабаром дістався місця, де вони урвалися — на мокрому мохові лежали свіжообгризені кістки, а навколо виднілися сліди вовчих лап. Тут же валялась торбинка з лосячої шкіри, достоту така, як і в нього, подерта гострими іклами. Він спромігся підняти торбинку, хоч її вага була майже непосильна для його слабких рук. Біл ніс її до останку...

Він одвернувся. Що ж, нехай Біл покинув його, але він не візьме золота, не смоктатиме Білових кісточок. А Біл зробив би так, якби опинився на його місці, думав він, плентаючись далі.

<...> Того дня він скоротив відстань між собою і кораблем на три милі; наступного — ще на дві. Тепер він повз навкарачки, як Біл. Під кінець п'ятого дня до корабля лишалось миль із сім, та він уже був неспроможний проповзти за день і милі. Його коліна стали суцільною раною, як і ноги, кривава смуга тяглася за ним по каменях та мохові. Якось, оглянувшись, він побачив, що вовк пожадливо вилизує слід, і зрозумів, який його чекає кінець, якщо... якщо він сам не вб'є вовка...

Він лежав на спині і дослухався до хрипкого дихання хворого вовка, який підступав до нього ближче й ближче.

Дихання він не чув, але спроквола збудився зі сну, відчувши, як шорсткий язик торкнув його руку. Він чекав. Ікла злегка стиснулись, потім здавили руку дужче, вовк зібрав усю свою снагу, намагаючись устроїти зуби в поживу, якої так довго чекав. Але й людина чекала довго, рука здавила щелепу. І поки вовк кволо пручався, а рука кволо тримала за щелепу, друга рука поволі простягнулась і схопила звіра. Хвилини через п'ять чоловік усією своєю вагою навалився на вовка. Але рукам бракувало сили задушити його. Тоді він притиснувся обличчям до вовчої горлянки, намагаючись її прокусити. Рот забився шерстю. Минуло півгодини, і чоловік відчув, як у горло потік

теплий струмочок. Кров зовсім йому не смакувала. Він ковтав її, немов розтоплений свинець, насилу долаючи огиду. Потім він перекинувся на спину і заснув.

Переказ:

Учасники наукової експедиції китобійного судна "Бедфорд" помітили дивну істоту, яка повзла до води: це виявилася людина. Лише через тривалий час, вийшовши з безтямного стану, чоловік розповів, хто він такий та що йому довелося зазнати.

Ще довго він ховав про запас сухарі, але це минулося, перш ніж "Бедфорд" кинув якір у бухті Сан-Франциско.

Переклад П. Соколовського

Коментар

До розділу "Людина в життєвих випробуваннях", окрім романів Д. Дефо "Робінзон Крузо" і Ж. Верна "П'ятнадцятирічний капітан", входить і оповідання "Любов до життя" ("Жага до життя").

У вивчених романах ти під різними кутами зору побачив утвердження людських цінностей: здатність виживати в будь-яких умовах, вірність друзям, готовність прийти на допомогу, торжество розуму і сили духа.

Оповідання Джека Лондона "Любов до життя" ще раз утверджує справжні цінності людського життя: мужність, волю, честь, людяність на противагу жаги до збагачення. Сувора природа Півночі стає справедливим суддею для фізично здорового Вілла, що втратив честь, і залишає перемогу за людиною, його мужність, духовна сила і жага до життя перемагають навіть смерть.